

Deres ref.:

Vår ref.: 2006/330 - 7

Saksbeh.:

Dato: 07. november 2006

■ Avgjørelse A006-61 - NetCom ASA – konkurranseloven § 12 jf. § 11 - avslag på anmodning om å gripe inn mot Telenor ASAs tjeneste "FriFamilie"

Konkurransetilsynet viser til brev av 1. mars 2006 og brev av 10. juli 2006, fra Simonsen Føyen Advokatfirma DA på vegne av NetCom ASA (NetCom), samt øvrig korrespondanse i anledning saken.

NetCom anfører at Telenor Mobil AS' (Telenor Mobil) kobling av fastnettabonnement og mobilabonnement i tjenesten "FriFamilie" (før 1. juni 2006 benevnt "Familienett") er i strid med konkurranseloven § 11. NetCom anmoder Konkurransetilsynet i brev av 1. mars 2006 om å fatte et vedtak om pålegg om opphør med hjemmel i konkurranseloven § 12.

1. Sakens bakgrunn

Tjenesten Familienett innebærer at man kan koble sammen minimum to og maksimum fire medlemmer med fakturabasert mobilabonnement hos Telenor Mobil. I tillegg kan ett Telenor kontantabonnement, ett Telenor bedriftsabonnement samt ett Telenor fastnettabonnement innlemmes i løsningen. Medlemmene i et Familienett kan ringe hverandre gratis, det eneste man betaler er startpris på 59 øre per samtale. Medlemmene kan ringe gratis til bedriftsabonnementet og kontantkortet, mens trafikk fra kontantkortet og bedriftsabonnementet blir belastet med vanlig trafikkpris. I henhold til markedsføringen er tjenestens formål å gi en økt kostnadsoversikt samt redusere samtaleprisene for familier. Tjenesten gir en samlefaktura for alle inkluderte abonnement, og spesifisert trafikkutskrift for hvert abonnement.

NetCom anfører at Familienett er et tilbud som vil være ulovlig koblingshandel etter konkurranseloven § 11. Telenor har dominerende stilling både i mobil- og fasttelefonmarkedet, og benytter sin markedsrett i fasttelefonmarkedet til å forsterke sin posisjon i mobilmarkedet. Ved å koble gratis telefoni mellom mobilabonnenter i samme familie til også å omfatte gratis telefoni til fastnettet, begrenser Telenor Mobil gjennom sitt tilbud konkurransen i markedet for mobiltelefoni fordi færre da vil velge NetCom eller andre tilbydere. NetCom ber derfor om at tilsynet med hjemmel i § 12 pålegger Telenor å opphøre med å tilby fasttelefoni som et element i Familienett.

I brev av 10. juli 2006 opplyser NetCom om at Telenor har endret navn på tjenesten til "FriFamilie". Tjenesten er fra da utvidet til å gjelde opp til seks fullverdige medlemmer, og opp til tre av disse kan være kontantkort. Ifølge NetCom er formålet å øke lojaliteten til Telenor, og Konkurransetilsynet bes om å fatte et midlertidig vedtak etter konkurranseloven § 12 fjerde ledd. Konkurransetilsynet vurderte det slik at det ikke var fare for at konkurransen ble utsatt for varig eller uopprettelig skade, og avviste NetComs begjæring i brev av 28. juli 2006.

Ved pressemelding av 5. oktober 2006 varslet Telenor at startprisen på 59 øre fjernes, slik at medlemmene av FriFamilie nå kan ringe hverandre helt gratis. Fra desember 2006 skal det også bli gratis å ringe fra kontantkortene knyttet til FriFamilie til de andre medlemmene.¹

2. Konkurransetilsynets vurdering

Konkurranseloven § 11 forbyr dominerende foretak å utnytte sin markedsrett på en utilbørlig måte. Bestemmelsen tilsvarer EØS-avtalens artikkel 54 og EF-traktatens artikkel 82. Praksis knyttet til tolkningen av disse bestemmelsene vil således være relevant ved anvendelsen av konkurranseloven § 11.

Vurderingen av om det foreligger en dominerende stilling må skje med referanse til et relevant marked. I den foreliggende saken har Konkurransetilsynet lagt til grunn at Telenor har en dominerende stilling i privatmarkedet for fasttelefon. Konkurransetilsynet finner også at Telenor har en svært sterk posisjon i privat- og bedriftsmarkedene for mobiltelefoni, men det har ikke vært avgjørende for Konkurransetilsynets konklusjoner å ta stilling til om Telenors stilling i disse markedene må betraktes som dominerende.

Konkurransetilsynet har vurdert om FriFamilie innebærer at Telenor utnytter sin dominerende posisjon i privatmarkedet for fasttelefon på en måte som medfører fare for at konkurransen elimineres eller reduseres i de relevante mobilmarkedene i strid med konkurranseloven § 11. Det sentrale vurderingstemaet for Konkurransetilsynet i den foreliggende saken har derfor vært om muligheten til å inkludere et fasttelefonabonnement i FriFamilie vil påvirke valg av mobilleverandør på en måte som generelt vil virke utestengende for Telenors konkurrenter i markedene for mobiltelefoni.

Valget av mobilleverandør og mobilabonnement vil avhenge av månedsavgift og av hvilke pristariffer som tilbys. FriFamilie innebærer at det tilbys en særlig pristariff (gratis) til en særskilt fasttelefon. Kostnaden ved å ringe familiens fasttelefon vil imidlertid generelt utgjøre en liten andel av det totale kostnadsbildet for mobilabonnementet. Basert på informasjon Konkurransetilsynet har tilgjengelig fra tidligere saker fremgår det at trafikkostnaden fra mobiltelefon til fasttelefon i snitt utgjør en relativt liten andel av den totale fakturakostnaden for et mobiltelefonabonnement. Dette inkluderer imidlertid også trafikkostnad til andre fasttelefoner enn familiens. Andre kostnader av betydning ved valg av mobilleverandør er abonnementsavgifter, oppstart- og trafikkostnad til andre mobilabonnenter som ikke er definert som medlem av tjenesten, samt verdiøkende tjenester som SMS, MMS, og lignende.

Etter en innledende vurdering anser Konkurransetilsynet derfor ikke at det inkludere fasttelefon i Telenors FriFamilie i tilstrekkelig grad vil være egnet til å påvirke kundenes valg i markedet for mobiltelefoni til at tjenesten kan anses som å virke utestengende i strid med konkurranseloven § 11. Konkurransetilsynet finner på denne bakgrunn ikke å kunne prioritere ressurser til ytterligere undersøkelser i saken. Anmodningen om å pålegge opphør avslås derfor.

Avgjørelsen kan påklages, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. Fristen for å klage er tre uker. En eventuell klage stiles til Moderniseringsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. Forøvrig vises til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Vi gjør for øvrig oppmerksom på at foretak som mener seg rammet av en overtredelse av konkurranseloven § 10 eller § 11 selv kan forfølge saken ved å reise sak for domstolene. Man er således normalt ikke avhengig av at Konkurransetilsynet skal involvere seg i saken og eventuelt gripe inn for å kunne beskytte seg mot en overtredelse.

¹ http://presse.telenor.no/PR/200610/1079501_1.html